

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „Koroški Slovenec“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
pol. in gospod. društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—.

Želja po pravici.

Kdor pazno zasleduje delovanje evropskih državnikov v zadnjem času, nehote opazi prevladujočo željo, da bi se evropski narodi znašli v medsebojnem zaupanju na podlagi pravice. Zborovanje v Haagu, ki je pravzaprav šele končalo vojno in nas rešilo plačil za vojno, kaže, da so države, ki so zmagale, uvidele silne napore Avstrije, da si ohrani gospodarski obstoj in urejeno življenje, in so jo zato rešile vojnih plačil ter ji vrnilo gospodarsko samostojnost. Po pravici se naša država zato veseli, da je delo, ki ga je začel prejšnji kancler dr. Seipel in ga z uspehom končal sedanji zvezni kancler Schöber, venčano z uspehom. Ta uspeh je bil le mogoč, ker je v Haagu prodrlo prepričanje, da ima tudi Avstrija pravico do življenja.

Če omenjam sedanje zborovanje velikih držav v Londonu, kjer se trudijo, da bi zmanjšali oboroževanje na morju, spet najdem kot najglobljo podlago željo, da naj se spori v bodoče ne rešujejo s silo, ampak s pravico. Tudi zborovanja Društva narodov vedno bolj kažejo trud, da bi se zamotane evropske razmere uredile na podlagi pravice, po kateri naj vsaka država to, kar si sama želi, privošči tudi drugim. Tudi pri manjšinskih kongresih je vodilna misel ta, da naj ne bo v Evropi dvoje vrst narodov, narodov z večjimi in narodov z manjšimi živlenskimi pravicami, ampak da naj vsak narod to, kar si sam želi, privošči tudi drugim. Iz tega pravičnega spoznanja se je zato zadnji kongres toplo zavzel tudi za pravice našega malega naroda.

Pri nas v Avstriji se opaža, da so se posebno katoliški krogi začeli truditi, da misel pravičnosti vedno bolj utrdijo in širijo. Omenjam samo lepe besede dr. Seipla na tečaju akademskega društva „Logos“ 1. 1924: „K bistvu katoličana spada, da imajo ljudje, ki se bavijo z nalogami javnega življenja, vsaj pošteno voljo, biti vsem pravični.“ Še jasneje je na istem zborovanju to misel povdarjal prof. dr. Eibl v svojem govoru o „katoličanstvu in narodu“ z besedami: „Ker je narod ustanova božje volje, potem ima vsak do naroda tudi dolžnosti. Vsak mora delovati na to, da se ohranijo pravice njegovega naroda, pa tudi, da so te pravice v skladu s pravicami drugih narodov, tako da se omogoči človeka vredno življenje vsakemu narodu in človeka vredno skupno življenje narodov sploh.“

Vse to nas navdaja z upanjem, da bo želja po pravici in priznanje pravice do človeka vrednega življenja našega naroda iz višjih krogov našla pot tudi k nam. Pot k nam je še sicer zastavljena z močnimi ostanki iz zasedanja plebiscita, tako pri naših višjih in nižjih krogih, a trajno ne bo mogel ostati osamljen otok sredi Evrope, ko itak že sedaj vidimo, kako ves kulturni svet obsoja krivico Italije nad manjšinami. Že danes bi se vsak kulturni narod ustrašil pred svetom očitka, da je z nasilnim raznarodovanjem iztrebil del kakega drugega naroda.

Zadnje zasedanje deželnega zbora je bilo za nas zelo zanimivo. Pokazalo je, da je tudi že med našimi Nemci nekaj mož, ki kažejo prve početke boljšega spoznanja in čuta pravičnosti napram nam. Pokazalo je, da je ravno mala vsenemška stranka, ki ima svoje najlepše dneve že daleč za seboj in živi od starih tradicij, postavila zagovornika starega raznarodovalnega sistema na Koroškem. Njegov čut za pravico se je izkazal v tako čudni luči, da bi ga najraje zamolčali. Kakor je bralcem že znano iz lista, je njegov nacijonalizem tako enostranski, da ni mogel

razumeti, kako bi Slovenec sploh mogel biti pravičen napram Nemcem, ni mogel razumeti, da slovenski duhovnik nemške otroke v verouku poučuje nemški, kar je za naše duhovnike samoobsebi umevno. V tem svojem enostranskem nacijonalizmu je šel zastopnik vsenemške stranke še naprej in na shodu vsenemškega učiteljstva iskal zaslombe za svoje nazore.

Za ta shod smo mu iz srca hvaležni. Razkril je nam tiste, ki bi imeli biti pionirji prave narodove omike, ki bi imeli naš narod vzgojevati k spoštovanju do samega sebe, k ljubezni do najdražjih svetinj našega naroda, pa se izkažejo kot take, ki jemljejo narodu, med katerim delujejo, najdražje svetinje in so največji zagovorniki raznarodovanja. V zagovor svojega nekulturnega početja pa se izgovarjajo, češ, slovenski duhovniki tudi tako delajo in nemške otroke slovenski učijo. Radovedni smemo biti na uspehe poizvedb deželnega šolskega sveta v tem oziru, ali bolje rečeno, domišljevali si bodo, da bi duhovniki otrokom zapeljanih staršev ubijali verouk v glavo v jeziku, o katerem otrok, ki pride v šolo, niti pojma nima. Ravno prav nam pride resolucija (sklep) odbora Zveze nemških narodnih skupin v evropskih državah, ki povdarja: „Na tem (na narodni skupnosti vseh Nemcev) nič ne spremenijo izjave in dejanja dozdevne realne politike, na podlagi katere posamezne osebe ali skupine prehodno ali trajno žrtvujejo nemštvo v južnem Tirolu.“ Pri nas naj pa imajo take izjave „realne politike“, rojene v glavah pionirjev raznarodovanja izključno veljavo?! Nas uspeh poizvedb niti od daleč ne bo vznemirjal, ampak le še bolj utrjeval v prepričanju, da se ne samo slovenski duhovniki, ampak sploh vsi Slovenci držimo tudi naprej pravice, ki nam nalaga, da to, kar za se zahtevamo, tudi drugim priznavamo in ravno s tem pobijamo vse krivice drugih napram nam. Dolžnost imamo, da so pravice, ki jih zahtevamo za svoj narod, v skladu s pravicami drugih narodov, kot katoliški narod imamo še bolj pravico, da delujemo za pravice svojega naroda, ker imajo te pravice svoj izvor in začetek v naravnem zakonu, torej pri Stvarniku vseh narodov, ki ne pozna nobenega razločka med pravicami velikih in malih narodov. Drugačnih pravic pa zahtevamo ne.

Ponekod silno razburja naše ljudi samovoljno postopanje nekaterih učiteljev, ki na svojo pest, celo proti volji krajnih šolskih svetov — v času premirja (!) — spreminjajo značaj šole. Z vsjo pazljivostjo zasledujemo vse te pojave in prosimo, da se nam vsak slučaj javi, ker ne moremo verjeti, da ti pojavi niso povzročeni od enega vira. Gledamo v njih zadnje napore starega sistema, ki se mora prej ali slej zlomiti, ker nazadnje več škoduje povzročiteljem in narodu, ki stoji za njimi in se bori za svoje manjšine, kakor nam. Zato bo zdravi nemški narod sam moral najti in bo našel pota, da sam odpravlja krivice, ki tudi njemu škodujejo.

Ravno tako razburja ne samo naše Slovence, temveč vse, da se najde celo v katoliških nemških krogih, ki delujejo med Slovenci, par ljudi, ki se vsled ostankov nekatoliške nacijonalne izobrazbe ne morejo vživeti v prepričanje, da smo pred Bogom enakovredni in imamo enake pravice. Priznavam, da to žali čut krščanske pravičnosti, vendar povdarjam, da nas taki posamezni slučajji ne smejo omajati v zaupanju v vsem narodom enako pravičnost katoliške cerkve, ki bo prej ali slej tudi pri nas

prodrila, in sicer tem prej, čim bolj se pogloblja versko življenje. Da bi pa višji cerkveni krogi delali razliko med pravicami velikih in malih narodov, kakor se ponekod širi in da se naj naš narod odreče svojim pravicam, n. pr. pouku verouka v maternem jeziku, je pa povsem neverjetno, ker je po katoliških načelih o enakih pravicah vsakega naroda nemogoča zahteva, ki bi sama podkopavala temelje, na katerih stoji, in more sloneti le na pomoti ali pa na želji verskih dvomljivcev, da se v naših ljudeh omaja zaupanje v krščansko pravičnost.

Želja po pravici se širi v krogih odgovornih državljanov in želja po pravici navdaja tudi nas. Dosegli bomo pravico, če je tudi zanaprej sami ne zapustimo, in se za njo borimo s pravičnimi sredstvi, ne glede na to, ali jo bližnja okolica že pozna ali ne.

I. P.

List stane od 1. januarja do 31. marca za:

Avstrijo . . . . . 1 S 50 g
Jugoslavijo in ostale države 25 Din.
Posamezna številka . . . . . 15 g

od 1. januarja do 31. decembra 1930 za:

Avstrijo . . . . . 6 S
Jugoslavijo in ostale države 100 Din.

POLITIČNI PREGLED

Avstrija. Finančni minister zahteva od Koroške, da se izdatek 600.000 S deželnega proračuna odloži in dovoljuje deželi najetje samo enega milijona S posojila za kritje primanjkljaja v znesku 2.600.000 S. — Kancler Schöber je poročal o svojih uspehih v Haagu glavnemu odboru. Začetkom februarja pojde v Rim in Berlin, da se zahvali za pomoč v Haagu in razpravlja o finančnih in trgovinsko-političnih vprašanjih. — Med Heimatschutzom in koroškim Landbundom je prišlo do sporazuma, po katerem se kmečke brambe na Koroškem ne bodo ustanovljale in minister Schöber je dobil zopet svoje članstvo. Tako je bila osebna zadeva ministra Schöberja rešena, odprta pa so ostala druga vprašanja, s katerimi se bavi posebna komisija. Minister Schöber še ni podal nobene tozadevne izjave. V Heimwehru je opaziti neko čiščenje; vodilne osebe odstopajo in se izključujejo. Kršč. soc. Bauernbund se je izrekel za Heimwehr, ker bi cepitev te misli prišla v dobro samo soc. dem. Koroški Heimatschutz pravi, da pomeni ustanovitev kmečke brambe napoved boja in bo najstrožje nastopil proti kmečkim brambam in proti voditeljem Landbunda, ki podpirajo te brambe ali z njimi sodelujejo. Vsi štirje listi, ki jih je izdajal Heimwehr, se sedaj združijo v en tednik, ki se bo imenoval „Oesterreichs Heimatwehr“ in bo izhajal na Dunaju.

Haaška konferenca zaključena. Dne 20. t. m. popoldne se je vršila zaključna seja. Po poteku pogajanj se je dalo sklepati, da ostane odprto še vsaj vprašanje vzhodnih reparacij. Neprestana pogajanja, z Madžarsko kar 24 ur nepretrgoma, so vendar dovedla do uspeha in zapisniki so se podpisali. Doseženi sporazumi so za Avstrijo izredne važnosti. S tem, da so se velesile odrekle svoji zastavni pravici, je znova vpostavljena kreditna zmožnost naše republike, ki ji je s tem omogočeno najetje inozemskih posojil brez posebnega prejšnjega pristanka držav upnic in Društva narodov. S tem se je Avstrija rešila neprijetnega varuštva reparacijske komisije in ni nobenega dvoma, da se bo to kaj kmalu pokazalo v gospodarstvu.

Avstrijska javnost pričakuje, da se bo z najetjem inozemskega posojila razbremenil državni proračun, kar bo imelo za posledico tudi znižanje davčnih bremen. S tem pa se bo tudi znova dvignilo zaupanje v naše gospodarstvo. — Kar se tiče Bolgarije, so se Francija, Anglija in Italija odrekle povračilu zasedbenih stroškov v Bolgariji, ki se je v zameno zavezala, da bo plačala 36 obrokov po 11 milijonov zlatih frankov. — Češkoslovaški delež na osvobodilnem dolgu se je znižal na 10 milijonov mark. Dalje so upniške države priznale Češkoslovaški priznavalni delež pri vzhodnih reparacijah v višini 1 odstotka, s čimer je Češkoslovaška postala tudi sama reparacijska upnica, kakor ostali dve državi Male antante. — Za likvidacijo vzhodnih reparacij se osnujeta dva sklada, sklad A in sklad B. V sklad A bo plačevala Madžarska vse svoje reparacijske obroke v iznosu letnih 10 milijonov zlatih kron do leta 1943. Iz tega sklada se bo izplačala odškodnina madžarskim optantom za razlaščenost posestva. Iz sklada B se bodo poravnale vse ostale madžarske obveznosti druge prirode, kakor terjatve Habsburžanov in upravni dolgovi. V ta sklad bo prispevala Madžarska letno 12 milijonov zlatih frankov, v razdobju od leta 1943 do 1966. Velešile pa so se obvezale, da bodo iz našlova svojih prejšnjih terjatev, na katere imajo pravico tudi po Youngovem načrtu, prispevale v ta fond 60 milijonov zlatih frankov. V primeru spora, iz katerega sklada naj se krijejo te ali one terjatve, bo odločalo haaško mednarodno sodišče. — Po sklepu konference so imeli državniiki Male antante svoj sestanek, na katerem so ugotovili, da je uspeh haaške konference za nje zadovoljiv. Za zemljišča, ki so pod agrarno reformo, bodo plačale države Male antante samo toliko, kolikor je treba plačati po zakonih dotične države. Z uspehom je pa lahko najbolj zadovoljna Nemčija.

Manjšinsko. Nemška liga za manjšinske pravice, ki je nedavno zborovala v Pragi, je naslovila na praškega župana pismo, v katerem je priporočala, naj župan vrne praškim Nemcem pravico, da rabijo nemščino vsaj na jedilnih listih, napisih tvrdk in na vstopnicah nemških prireditvev. Župan dr. Baxa je odgovoril na vlogo in zavrnil zahtevo lige kot popolnoma neutemeljeno. Opozarjal je na položaj lužiških Srbov in Poljakov v Nemčiji, ki se sploh ne smejo priznati k svoji narodnosti in bi liga imela široko polje, da jim izposluje najprimtivnejše človeške pravice. V ostalem je Nemcev v Pragi le 4 odstotkov ter uživajo vse pravice, ki jih določa zakon o manjšinah na Češkoslovaškem. Kakor Nemcem v Pragi, tako se godi Čehom v Hebu, Libercu in drugih mestih z nemško večino in se Čehi ne pritožujejo nad določbami zakona. Nemška liga bi se tedaj kaj lahko udeleževala v Nemčiji ali v nemških občinah izven Nemčije, ako ji je toliko do tega. Javna kritika uredb v mestu, kjer je liga ravno gost, pa je netaktnost, ki jo je liga zagrešila gotovo po prizadevanju šovinističnih nemških krogov na Češkoslovaškem. — Po zadnji madžarski službeni statistiki je na Madžarskem 149.000 Slovakov, 39.000 Hrvatov, 25.000 Romunov in 17.000 Srbov. Slovencev statistika sploh ne omenja.

PODLISTEK

Kovač Franc:
Zadnji čarovniški proces na Važenbergu.

(Nadaljevanje.)

Po končani službi božji so ljudje napolnili gostilniške prostore pri Kranjcu, da se ogrejejo in okrepejo — mnogi so od daleč prišli. Gostilničar je točil izvrstno rudiče vino iz vinogradov na Trpecali, s strdjo mešano. V prvem nadstropju so vabili godeci na ples in mladina ni dolgo vzdržala za mizo v veliki gostilniški sobi. Kdo bi pač mogel mirno sedeti in poslušati govorjenje resnih možakov, če mu donijo na ušesa tako zapeljivi glasovi? Naj se stari in resni možje posvetujejo in razpravljajo, mladina se mora zavrteti in poveseliti — saj je predpustni čas. Tako je mislil Gregerjev Jakej in pomenljivo pogledal njemu nasprotni sedečo Pavštovo Nežo. Pogleda sta se umela in nekaj trenutkov potem sta se v zgornji sobi zavrtela v burnem plesu.

DOMAČE NOVICE

Ribniški Lanner. Že v decembru 1929 smo poročali, da se je pričela sodnijska obravnava proti bivšemu otoškemu županu Lannerju radi razžaljenja časti. Obravnava se je 15. t. m. nadaljevala in trajala 5 dni. Lanner je bil tožen radi 30 razžaljenj itd. Deželni orožniški podravnatelj Tazol je vedel izpovedati, da se je Lanner pred dvema leti pritožil čez ribniške orožnike in zahteval, da se premestijo. Radi zaušnice je bila uvedena disciplinarna preiskava, ki pa ni imela uspeha. Med obravnavo je prišlo večkrat do pravega prerokanja med ženskimi pričami. Radi ribniške šole je vedel povedati priča Kanolzer, da so se vršili volilni razgovori. Sporazum je bil ta, da da Landbund župana, načelnik krajnega šolskega sveta postane Slovenec in še eden član slovenske stranke. Za načelnika krajnega šolskega sveta je bil izvoljen župnik Malgaj in še eden od Slovencev. O izročitvi nemške šole Slovincem ne more biti govora, ker so bili v odboru trije Nemci, ki so imeli večino. Na razgovor je povabil Slovence tudi Lanner in ponudil Janešu celo županski stolec. Tedaj je tudi Lanner nameraval iti skupaj s Slovenci. Razpravljalo se je v nadaljnjem o poslovanju občine, ki ni vzorno, o popivanju orožnikov v Hodišah, ki so bili vsi pijani, čez policijsko uro, o tatvini pri Zwandru v Hodišah itd. Državni pravdnik je predlagal, da se Lanner kaznuje radi očitka, da se v občini Otok slabo gospodari, radi trditve, da z ribniškimi orožniki ni nič, da bi se ne pripetil gotov slučaj, če bi orožništvo pravočasno storilo svojo dolžnost, radi očitka, da je Walcher pri laganju ostarel, ker je Lanner odstranil občinski razglas, radi razžaljenja ribniških orožnikov, ker se je vmešal v uradno poslovanje itd. Zastopnik tožiteljev dr. Knapič je označil Lannerja kot trmoglavca, ki rad zapoveduje in sovraži vsakega, ki ni istega mnenja. On ne more prenesti, da bi kdo kaj več vedel kot on. Lanner je postal tudi denuncijant in obrekovalc in ne more preboleti, da ni več župan. Dokazi o prav slabem občinskem gospodarstvu se niso dali doprinesti. Zagovarjal se je Lanner kar sam in imenoval dr. Knapiča izdajalcem domovine. To mu je prineslo 40 S. kazni. Ko je rabil besedo, da je dr. Knapič zvičajast advokat, je dobil 24 ur zapora. Odklanja, da bi bil obrekovalc in denuncijant in trdi, da je zaušnice Göritzerju gotovo prisolil. Celo zalase ga je prijel in mu je ostal cel šop las v roki. Ima veselje, da je za Otok rešil nemško šolo, ki nikdar ni bila v nevarnosti. Dne 20. t. m. popoldne je bila razglašena rzsodba, po kateri je bil Lanner obsojen na 3 tedne zapora nepogojno in v povračilo pravnih stroškov. Nekaterih obtožb je bil oproščen in nosijo propadle stranke tudi del stroškov sodnega postopanja. Obsodba pravi, da se Lannerju v zadevi zaušnice dokaz resnice ni posrečil, pač pa verjetnostni dokaz. Občinsko gospodarstvo je vse prej nego vzorno. Sporazumi, kakor ga je sklenil Walcher s soc. dem. in Slovenci, so na dnevnem redu in v demokratični državi umevni. Končno je „Slovenska stranka“ politična stranka kot vsaka druga in Slovenci tudi niso

Tam v kotu pod križem so sedeli za dolgo mizo gospodje duhovniki in cerkveni ključarji. Med duhovniki kakor tudi med vsemi gosti je vladal živahen pomenek. Ker se zunaj na deželi le redkokdaj kaj posebnega zgodi, zato se tedaj to tem bolj temeljito obravnava in razpravlja. Vsak pove svoje mnenje in izreče sodbo. Tako se tudi danes o ničemur drugem ni govorilo, kot da je Peter Enci čarovnik, da se je zapisal vragu in v svoji zlobnosti škodoval poštenim ljudem in dolgo časa nemoteno uganjal hudobije, slednjič je pa vendar prišel pravici v roke. Drugi so ga pomilovali, a samo na tihem, ker so se bali, da bi tudi na nje mogel pasti sum. Vsi so pa bili radovedni, kakšna kazen neki ga zadene.

„Kakšna kazen? Ali ne veste, kaj zasluži čarovnik? Seveda vi nič več ne veste, ker že petdeset let pri nas niso nobenega obsodili. V Trušnjah, se še spominjam, so čarovnike in čarovnice obsodili na grmado. Gnali so jih na Diekše na Zauberkogel in ondi sežgali,“ pripoveduje stari Prašnik.

„Da le more biti človek tako hudoben in napravljati točo ter škodovati nam dobrim

manjvredni ljudje kot Nemci. Lannerjev zagovornik in zagovornik tožiteljev sta vložila priziv.

Drobne koroške novice. Celovec: Po novem avtomobilskem zakonu je treba imeti tudi za motorna kolesa izpit. Kdor ima motorno kolo že 6 mesecev, ne rabi izpita. — Šolski nadzornik za srednje šole na Koroškem in Štajerskem, Friderik Wolsegger, se je preselil iz Gradca v Celovec, ker ima na Koroškem več dela. — Celovski listi razpravljajo začasno o vprašanju, kje naj stoji glasovalni spomenik, ki se ga letos postavi. Nekateri so za Križno goro, drugi za konec Radečkega ceste, tretji zopet za Urhovo goro ali katerikoli kraj v glasovalnem ozemlju. — Podpiranih brezposelnih so zabeležili na Koroškem 18. t. m. 9895, za 739 v teku enega tedna več. Poročilo od 25. t. m. pa bo gotovo izkazovalo par sto čez 10.000 brezposelnih. — Prosvetno ministrstvo je izdalo odlok, s katerim prepoveduje vsako strankarsko agitacijo v šoli. — Ostali kraji: 27. nov. 1929 ponoči je padel kočar Janez Kropf v apnenico in se zadušil v njej. Klical je sicer na pomoč, a nihče ni šel pogledat. Ker posestnik Nikolaj Sternic na Blatu okrog jame ni napravil ograje, je bil obtožen radi prestopka proti varnosti življenja. Obsojen je bil na 10 dni strogega zapora pogojno. — Delavka Neža Bobek v Vinčah pri Vetrinju se je 19. t. m. polila s petrolejem in zgorela. Zelo opečeno so prepeljali v celovško bolnico. — Posestnik in gostilničar Mihael Wernig v Borovljah je ponudil sodnijsko poravnavo. — V okoliških celovških občinah se bije sedaj boj za priključitev k Celovcu v veliko občino. Vse občine so proti temu, ker ima Celovec 300 odstotkov občinske doklade, okoliške občine pa veliko manj, Št. Martin samo 80%. Prebivalcem okoliških občin ne gre v glavo, da bi morali samo zato, da bodo smeli pripadati Celovcu, glavnemu mestu Koroške, plačevati tako visoke občinske doklade. Iz take moke najbrž ne bo kruha, četudi se dr. Angerer na vso moč trudi. — Nek železničar iz Beljaka je kupil v Velikovcu pitanega prašiča in ga sam osebno gnal na postajo v Sinčo vas. Na Velikovškem mostu je prišel med dva avtomobila, prašič se mu je izvil in skočil preko mostu v Dravo, kjer je izginil v valovih. — Škofiče ob Vrbskem jezeru so dobile javno telefonsko govorilnico, ki more posredovati tudi brzogave. — Avtoizvošček Seifritz iz Globasnice je vsak četrtek prevažal kriparice iz Podjune v Celovec in nazaj. V četrtek dne 23. t. m. domov grede se je avto na ravni cesti pred Rakom prevrnil. Poškodovanih je bilo 7 kriparic, nekatere izmed teh prav težko, in samo tri so ostale nepoškodovane. Na lice mesta je prišla takoj sodnijska komisija iz Velikovca in 2 zdravnika. Vse osebe so bile oddane v domačo oskrbo. Prišel je tudi rešilni voz iz Velikovca. — „Fr. Stimmen“ se pritožujejo, ker je baje nek zastopnik Imperial figove kave razdeljeval v Podkloštru slovenske reklamne listke. List pravi, da firma nima potrebe, da bi v nemškem obmejnem ozemlju na Koroškem razdeljevala slovenske pripravilne listke in s tem dajala potuho „čušovstvu“. — H glasovalnemu spomeniku piše v „Freie Stimmen“ dr. Schwarzl iz Pliberka, da se postavljajo spomeniki tam, kjer se je iz-

kristjanom! Tako premoti hudi duh brezbožneža,“ vzklikne vsa ogorčena sveta Moja tam pri gorki peči.

„Na tega Petra jaz še nikoli nisem kaj prida dal. Tudi meni je predlansko leto prodal začarano semensko rž. Na tisti njivi tam ob beraskem križu sem jo vsejal, a še semena nisem nazaj dobil,“ nadaljuje skrivnostno Prašnik.

„Sedaj bo mir pred njim, dobro je shranjen v grajski temnici, zaklenjen s tremi ključi, tako mi je včeraj pripovedoval veliki hlapec Hanej,“ pripomni Gregor.

Gospodje duhovniki niso verjeli temu praznoveststvu, ukoreninjenemu že stoletja med ljudstvom in katero je posvetna oblast podpirala s posvetnimi postavami. Kajti še vedno je bil v veljavi kazenski zakonik „Carolina“ iz časa Karola V., rimsko-nemškega cesarja, ki je določal torturo in za čarovnije smrtno kazen na grmadi.

Oglasil se je Kristof Langer, župnik šentjanški, ki je slovel za najbolj prosvitljenega. S trdim, naglašajočim glasom je govoril.

(Dalje sledi.)

Kathreiner

*Ti daje veselost in zadovoljnost,
ker izhajaš z gospodinjstvom
denarjem. — Tako je poceni!*

Gustav Adolf (od tujih nezakonskih mater). Pokopali smo 6 manj, 1 malo več od leta, 10 starih od 64 do 83 let, žensk par več od moških. V zakonski jarem se je vpreglo 5 parov; vsi otroci tega stoletja, razun dveh nevest rojenih 1899; najmlajša je bila 19 let. Duš smo našli v celi veliki fari 895 in 19 protestantov, otrok do 10 let starih dobro tretjino (300).

DRUŠTVENI VESTNIK

Slov. krščansko-socialna zveza za Koroško

Vabilo

razstavo in prireditve

kmetijsko-gospodinjstvenega tečaja v Dobri vasi dne 9. februarja v Narodnem domu. — Razstava se otvori ob osmih zjutraj in traja do šestih zvečer.

Predmeti so v prid tečaju na prodaj.

Ob 3 popoldne se vrši v dvorani prireditve s prav pestrim in bogatim sporedom:

- Pozdrav pokrovitelja.
- Deklamacije in petje tečajnic.
- Nastop moškega zbora iz Kazaz.
- Govor Zvezničnega zastopnika.
- Prizori „Na preji“, „Dečva in gospodična“, „Planšarica“, „Bandrovka“

Ves čisti dobiček je namenjen tečaju. Nadejamo se, da nas posetite ob tej priliki od blizu in daleč ter tako podprete v izdatni meri uspeh dela naših tečajnic. 14 Vodstvo tečaja.

Pliberško izobraževalno društvo ob dvajsetletnici.

Pliberško izobraževalno društvo je stopilo v 21. leto svojega delovanja. Tiho, ne na široko, toda bolj na globoko se je spominjalo dne 26. decembra 1929 dvajsetletnice svojega življenja. Zakaj društvo živi svoje življenje, doživlja po svojih članih borbe in zmage, poraze in težave, dni prijetnega spomina, pa tudi čase, ko bi zatislil oči, ako se spomniš nanje. Prosveti duha — plemenitosti srca so posvetili lepi napor tisti,

Steckenpferd-Lilienmilchshampoo :

Čudežna mehkoča, svilen blesk in skrivnosten vonj las so uspehi tega idealnega sredstva za negovanje dečje glaviče. 57

ki so kot pionirji našega dela poklicali društvo k življenju. Niso imeli lahkega dela — orali so ledino. Hud zasmeh pri nasprotnikih, a tudi nezaznavanje pri lastnih ljudeh jih je spremljalo. Toda idealizem in ljubezen do stvari in iz te ljubezni izvirajoča požrtvovalnost je premagala težkoče, da moremo danes po dvajsetih letih reči: trud in žrtve niso bile zaman. Prosveta duha — plemenitost srca. Da, v tem je naša moč in sila. Doba, ki jo imenujemo demokratično, nas sili, da sodelujemo o naši usodi v občini, deželi in državi. Kliče nas tudi v boj z ljudmi in organizacijami, ki so drugih nazorov. Biti moramo sposobni konkurenti z njimi. Za tako tekmo, pravi veliki organizator Krek, ne zadošča samo preprostost in poštenost, ampak treba je znanja, prebrisanosti, spretnosti, pa tudi notranje moči, značaja in žrtev. Ni namreč prav, da naša načela samo branimo, da smo takorekoč vedno v defenzivi, ampak preiti moramo v ofenzivo. Moč idej je namreč silnejša kakor število in fizična moč. Pridobivati

moramo, ne izgubljati. Kjerkoli se nahaja član našega društva, mora biti apostol naše misli. Imenujemo podrobno delo, prosveto od človeka do človeka. Delo z besedo in knjigo in z vzgledom. Slabi gredo za močnimi, ne da bi vprašali, kam greste. Pa strokovna in praktična izobrazba! Učenjak Paulsen pravi: Izobrazba ni v tem, koliko vem in znam, ampak v tem, kako rešim naloge, stavljen me od življenja. Podobno pravi Foerster: Naša izobrazba ni v tem, da nekaj vemo, ampak v tem, čemu vemo in v čem imamo od tega korist.

Bilo je društvo v teku 20 let vzgojna šola za odraslo in odraščajočo mladino in s tem središče jedra našega ljudstva v okolišju. Mnogo delavnih, požrtvovalnih članov ni več med nami. Pomrli so, izselili so se, mnogo pa jih je postalo gospodarjev in družinskih očetov in mater. Vzgajalo jih je društvo, da ostanejo in postanejo zavedni člani naroda, zvesti svoji veri in kmetsko-stanovski zavesti. In baš zadnje, kmetsko-stanovska zavednost in ponos, je polje, vredno ga razorati na globoko in široko in razveseljiv pojav je, da ta ideja osvoja vedno širše sloje. S kmetskim domom stoji in pada vse, kar nam je sveto, kar je zasidrano globoko v duši in je bistveno naše. Delavec in inteligent sta nestalna. Stalen je kmetski dom, ko korenini globoko v zemlji, on nam je ohranil stare šege in navade, naš jezik, našo vero, našo tradicijo. Silno potrebno, lepo in hvaležno polje društvenega delovanja za naprej.

Kvišku srca!

Prireditve. Razstava in prireditve gospodinjstvenega tečaja na Rudi se vrši v nedeljo dne 2. februarja v Faštlnovi gostilni na Dobravi. Začetek ob 8. zjutraj, konec ob 5. popoldne. Popoldne pride škocijanski moški zbor in sodeluje pri prireditvi. Spored prireditve je zelo bogat. Čisti dobiček je namenjen tečaju. — Mesečni sešatek izobr. društva v Št. Jakobu v Rožu se vrši na svečnico ob treh popoldne pri Cvitarju. Na sporedu je govor, deklamacije, citiranje, petje in skioptično predavanje čg. Dobernika o sv. deželi.

Št. Vid v Podjuni. (Igra.) Igralci iz Žitare vasi so 19. t. m. vrnili obisk naših igralcev in uprizorili pri Voglu igro „Zlata krona“. Posebno je nam ugajal v kretnjah in prijetnem glasu planinski pastir Boštjan — Janežev sin na Dobrovi —, ki je igral glavno vlogo, pa tudi vsi drugi so se postavili prav krepko. Po igri je kvintet pevcev iz Žitare vasi zapel več pesmi, nakar so se prikazali tudi domači pevci na odru, ki so nas med odmori kratkočasili s petjem narodnih pesmi. Oder je bil poln in donela je slovenska pesem druga za drugo. Nobenemu se ni mudilo domov, četudi je g. Rutar v šaljivi obliki vzpodbujal igralce, da ne sme gladovati živina doma radi zabave. Tudi marsikateri iz občinstva se je s svojega sedeža pridružil pevcem. Je bila prav vesela, rekel bi, družinska zabava. Domači g. župnik se je zahvalil gostom v kratkih besedah in izrekel nado, da bi žitarški igralci še večkrat gostovali na našem odru, kakor bodo tudi naši igralci radi pokazali svojo spretnost na odru v Žitari vasi. Dvorana je bila do zadnjega kotečka polna. In v par tednih že tretja igra. To je jako razveseljiv pojav. Zeleti bi bilo, da bi prišli naši igralci v ožji stik tudi s škocijanskimi igralci. Tako tekmovanje na prosvetnem polju iz srca pozdravljamo. — Nam se zdi, da je krivični napad v „Kärntner Tagblattu“ radi igre „Naša kri“ napravil vročo kri in za naše igre nehote dobro reklamo.

Loče. Občni zbor našega društva je bil letos izredno dobro obiskan in na sporedu bogat. Po otvoritvenih besedah g. Arkota, dose-danega predsednika, so sledile deklamacije in poročila odbornikov o društvenem delovanju.

vojevala zmaga. Je proti temu, da bi se postavil spomenik na Urhovi gori. Svoj odpor utemeljuje: Slovenci bi enkrat lahko trdili, da je bil postavljen spomenik natančno na tem mestu, preko katerega gre po slovensko-nacijonalnem pojmovanju bivša jezikovna meja in da stoji spomenik ravno na tej točki, do katere so nekdanj prebivali Slovenci. On stoji na stališču, da se postavi spomenik daleč na jugu (mogoče ob Adriji! Ur.). — Za tiskovnega poročevalca pri deželni vladi je bil imenovan urednik Bernart Scheichelbauer.

Suha. (Moj prvi pohod po Suhi.) Imel sem namen, videti in spoznati celo župnijo, poti, hiše in ljudstvo. A to tu ni lahka stvar. Od nikoder nimaš razgleda na faro, le grabne in gore. Nihče še ni preštel vseh velikih in malih grabnov ter vrhov. Suha sama je majhna, komaj vasi podobna, ob cesti z enim samim vodnjakom na kolo, zato res suha. Na obe strani in po sredi pa sega Močula, ki ima čez 30 števil, ob cesti in v gore. Torej ajdi v graben in planino! Zavzel sem se, ko sem visoko gori pri Pistotniku dopoldne zagledal žarnice. Mladi gospodar je sam zase za okrog 70 milijonov napravil elektrarno in za razsvetljavo in pogon strojev. Obiščem še druge. Povsod so prijazni, zaupno vdani ljudje, obiska veseli, tudi otroci prihrudni. Brihtno so mi napovedovali imena in starost, celo letnice in dneve rojstva, poroke, tudi drugih številnih družin. In v gorah sosedje niso blizu skupaj. Povsod so mi postregli s tečnim domačim kruhom in izvrstnim hrusevcem. Znamenje stare gostoljubnosti in skrbnega pravnega ravnanja s sadjevcem in sodi. Na vrhu pri Šalekarju sem našel gospodinjjo, doma iz Koprivne, 32letno mater s 7 otroci. Čast ji! Podobno številne družine sem našel še drugje. A kako tudi trpijo ljudje! Nekdaj so imeli dela dovolj odrasli otroci, sinovi in hčere, pa zraven še par hlapcev in dekel, sedaj pa sta tu in tam na veliki kmetiji ona in on sama z malimi otroci in kakimi šolarji. Kako vam zemlja rodi tu gori? sem vprašal gospodinjjo. Odgovor je bil kratek: Mošt imamo, drugega nič. Res, za sadje so skrbeli nekdanji gospodarji, to priča večinoma staro drevje. Tudi čebele so gojili v večjem številu. Bilo je lažje, ko je bilo več ljudi. Drugič sem obiskal Mišjaka in Medveda, ki stražita mejo proti Pliberku. Maček je tudi tam gori. Prej je bil še nekdo z imenom Volk. Tedaj so rekali: Tu gori biva zverina. Izvedel sem, kako se nemška mačka izpremeni v slovenskega mačka. Tako: On se je pisal Maček, ona pa Katz, pa jo je vzel za ženo in sedaj je tudi ona Maček. Sta prav dobra in pridna ter šale ne zamerita. Pri Lesniku se reče. Velik hlev ima, novo urejen, 4 vole, 4 krave, 4 teleta, veliko sveta, pa sta letos sama. 12 poslopij je bilo, sedaj jih je še 11. Koliko zavarovalnine bi bilo treba plačevati od lesenih stavb? Prihranil sem si še pot k Zdravjaku proti Strojni, kake 3 ure daleč. Zelel bi si ptičjih peroti, da bi mogel večkrat zleteti k dobrim dušam, gorjancem pa angelske peroti, ki bi jih nosile dol v božji hram in spet nazaj na drugi dom. Res so trdni ljudje in živo verni, da kljub temu hodijo v cerkev: 1 uro in več dol, 2 do 3 pa nazaj. Nekateri otroci hodijo 2 uri daleč s cokljami v sulo. Ni se tedaj čuditi, če si oče z otroci želi prodati in se preseliti v ravnino. Ni se tudi čuditi gospodinji, ki je rekla: Prej sem rada brala, a sedaj sem vse pustila. Že ta dolga pot dol in gor veliča človeka, potem pa toliko dela in skrbi, pa še boleznin in nesreče. Treba je močne vere in pogleda navzgor. Bog živi hrabre gorjance!

Kazaze. (Razno.) Rodilo se je lani 23 otrok, med temi 7 nelegitimovanih. Število moških prekaša ono ženskih za 7. (Računajte, koliko je teh in oni!) Umrlo je 10 ljudi, pol moških, pol žensk; 3 otroci, 4 čez 70letni. 32letni mož si je nakopal bolezen in prezgodnjo smrt z alkoholom. Bil je na videz najmočnejši človek. Poroke so bile samo 3. — Tyrcka Singer bo, kakor kaže, s šivalnim tečajem pri Ilgu naredila dobro kupčijo. Za vezenje kmečka dekleta ne kažejo veselja, pač pa za šivanje, v katerem poučuje domače deklice iz bližine. 12 deklic se je že priglasilo in marsikatera si bo kupila nov stroj ali pa starega zamenjala z novim.

Suha. (Prihod in odhod s sveta.) Prišlo je na svet lani 43 otrok, 24 zakonskih in 19 nezakonskih; 21 moškega in 22 ženskega spola. Nič kaj dobro znamenje, ne zavoljo žensk, ampak zavoljo nezakonskih otrok. Med imeni sta redki Hildegarda in Engelbert, pa tuji Elfriede in

Dosedanje delo je precej oviralo pomanjkanje društvenega prostora; zato pa smo gospej Pušnikovi za njeno naklonjenost res hvaležni, in upamo, da nam tudi v bodoče ne odreče. Prvi govornik je govoril o vplivu današnje dobe na podeželsko ljudstvo in naglašal nujnost društvenega dela predvsem v očigled razvijajočemu se tujskemu prometu v Zgornjem Rožu: tudi tujci imajo interes, da živijo med pristnim, nepokvarjenim ljudstvom in se navžijejo lepote svojevrstnega njegovega življenja. Preč. g. dr. Ogris je posegel v svet paragrafov in izkušnje ter podal par zanimivih navodil za kupne pogodbe premičnin in nepremičnin, za jemanje likofa, za možnost razveljavljanja že sklenjene pogodbe. Preč. g. Sekol pa je polagal mladini na srce, naj skrbi za svojo izobrazbo, se uči varčevanja, naj varuje svojo domačijo svojih prednikov in ne pozabi Boga. Nato se je izvolil novi odbor in izvoljeni prednik g. Pöck Franc, pd. Mikulov pod Jepo je nato v izbranih besedah podal par smernic za bodoče društveno delovanje. Novi odbor nam v svojem sestavu jamči, da se bo naše društvo tudi v novi dobi razvijalo složno in živahno.

GOSPODARSKI VESTNIK

Svinjereja.

Že parkrat se je pisalo v našem listu o svinjereji, o krmljenju prašičev in o svinjskih hlevih, vendar naši čitatelji še vedno niso pričani o dobičkanosti svinjereje. Ravno je primerno, ko si naša vlada sama prizadeva, da bi kmetom omogočila lažjo prodajo in primerno ceno prašičev, da o temvprašanju zopet izpregovorimo.

Smelo lahko trdimo, da posestniku, ki posveti vso svojo pozornost dobičkanosti svinjereje, ne bo predla trda. Da bo svinjereja dobičkanosna, je treba izpolniti sledeče pogoje: Nabaviti si moramo pasmo, ki hitro raste, ki je rodovitna (da povrže po dvakrat v letu primerno število pujskov). Krmiti moramo primerno in imeti zdrave hleve. Pri kužnih boleznih se moramo posluževati živinozdravnika in se ravnati po njegovih navodilih.

Pasma.

Pri pasmi je treba tudi povdariti, da mora biti za vsakega svinjerejca primerna. Kdor bolje krmi in ima primernejše hleve in posveča več skrbi svinjereji, bo boljše odrezal z visoko vzgojeno pasmo, n. pr. z nemško žlahtno pasmo; kdor je manj skrben ali mora polagati prašičem slabšo krmo, ta naj si osvoji nemško deželsko pasmo ali našo domačo, zboljšano pasmo.

Hitro rastoča pasma je zgodaj zrela. K temu sicer veliko pripomore dobro krmljenje, a je tudi pasmi prirojeno. Imamo še vrste po naših krajih, ki v mladosti kljub temu slabo rastejo, četudi jih dobro krmimo.

Če naše svinje pripuščamo, nikdar ne smemo omaloževati važnosti merjasca. Ne bojmo se daljše poti, če v bližini nimamo merjasca dobre pasme! Porod nam bo ta trud primerno poplačal. Svoičas smo se zadovoljili s tem, da je osemtedenski pujssek tehtal 8 kg, sedaj pa že zahtevamo, da tehta 12—16 kg. Tehta pa včasih še več. Seveda: Iz nič je mogel samo Bog svet vstvariti. Mi iz nič ne moremo vstvariti ničesar. Tudi doječa svinja ne.

Krma.

Ako hočemo tedaj pujske, ki nam bodo v veselje, tedaj dobro krmimo doječo svinjo. Ne štedimo z žitom. Tudi malo ribje ali mesne moke ji privoščimo. Žito vsebuje večinoma škrob, ki vstvarja v živem bitju toploto in maščobo, beljakovin, ki tvorijo meso, pa vsebuje žito samo 9 do 12 odstotkov. Dokler posnetega mleka ne morejo dati pujskom, dajamo ga dojnici. S posnemalnikom smo odvzeli mleku maščobo, beljakovine in sladkor pa so ostale v mleku. Posneto mleko tedaj dobro služi kot beljakovinasta krma.

Naše stročnine: bob, fižol, grah, leča so bogate na beljakovinah in primeren pridatek h krmi za doječe svinje. Jako bogate na beljakovinah so oljate tropine, ki vsebujejo 20 do 30 odstotkov beljakovin. Marsikomu gre trda za denar in ne more dokupovati krmila. Ta se mora pač s tem zadovoljiti, kar nudi gospodar-

stvo samo. Mesna moka ima do 65% beljakovin in mislimo, da jo smemo priporočati zlasti za krmljenje mladih pujskov. Znano je, da živalske beljakovine bolj učinkujejo (mesna ali ribja moka, mleko) nego rastlinske (žito, stročnine, oljate tropine).

Ker breje svinje ne krmimo tako redilno kakor doječe, moramo krmo menjavati. Vsaka menjava krme pa se mora izvršiti počasi. Zato pričnem z menjavo že prej, predno dobimo mladiče. Znano je, da je hitra menjava krme nezdrava tudi pri človeku. (Dijaki, ki pridejo iz mesta domov na počitnice, nekaj časa redno bolehajo, ker so imeli v mestu drugo hrano nego doma. Isto so čutili tudi vojaki, ko so prišli od vojakov na dopust.) Kakor hitro pri doječi svinji ni vse v redu, preide to v mleko in z njim na pujske.

Stremeli bomo za tem, da pridelamo potrebno pičo v domačem gospodarstvu. Pridelkom, ki služijo za pičo prašičem, bomo posvečali večjo skrb in tudi prostora jim bomo dali na našem polju. Na prvem mestu, kar pride kot prašičja piča v poštev, moramo pač omeniti k r o m p i r. Krompir da tudi na hektar razmerno jako veliko pridelka. Saj se ga more pridelati na ha 200 stotov in še več pri primeren gnojenju in če čistimo po dvakrat s kultivatorjem. Krompir služi v prvi vrsti pitanju. Za plemenske prašiče je pa tudi pesa prav izvrstna. Ravno s pesa pa se naši kmetje premalo bavijo. Veliko več pese bi se moralo saditi kot doslej. Pridela se je do 800 meterskih stov na hektar. Seveda morajo odnehati naše gospodinje z obiranjem kapusa. Saj krmljenje pesinega ali kolerabinega listja ali pločja, kakor pravimo po domače, ni kaj dosti vredno. Naše gospodinje naj rajše prigrvarjajo svoje možičke, da jim kje blizu doma sejejo deteljo, da bodo krmile mlado svežo deteljo. Ta je dosti redilnejša nego pločje (pločje je jako siromašno na beljakovinah) in torej bolj primerna piča. Korenje je jako primerna piča za pujske in se nam zdi, da se tudi s tem premalo pečamo. Mislimo, da je vzrok temu tudi ta, ker potrebuje okopavanje. K temu bi pripomnili, da bi bilo primerno sejati korenje v bolj goste vrste in ga okopavati med vrstami z okopalnikom (kultivatorjem). Repo kot prašičjo pičo bi ne priporočali, vsaj v večjih množinah ne, ker je res samo voda. Saj vsebuje repa na 100 kg samo 5 kg suhih snovi. Naše gospodinje sicer zatrjujejo, da raste po repi meso, videti bi pa vendar morale, da imajo, ko jo skuhamo in zmečkamo, samo malo pobarvane vode pred seboj. Sadimo raje več pese in omejimo to vodeno repo. (Dalje sledi.)

Železniške olajšave za letošnji jubilejni velesejem v Ljubljani. Udeležencem in posetnikom letošnjega Ljubljanskega velesejma, ki se kot jubilejna prireditev vrši od 29. maja do 9. junija 1930, je v Jugoslaviji dovoljen 50% železniški popust. Cel vozni listek, kupljen pri odhodu, velja za brezplačni povratek. Ta olajšava se izrabi na podlagi sejmske legitimacije, ki mora biti od odhodne postaje žigosana. Dalje so dovolile železniške popuste sledeče države: Avstrija, Češkoslovaška, Nemčija, Poljska, Romunija, Saarsko ozemlje, Švica po 25%, Grčija 50%.

Borza. D u n a j, 28. I. 1930. Dinar 0,1251; lira 0,3711; nemška marka 1,6947; češka krona 0,2097; švicarski frank 1,3701; francoski frank 0,2784; dolar 7,0915.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Za letos se je napovedovala zelo stroga zima in živilski trgovci so nakopili ogromne množine jajc v hladilnicah. Ker se prerokovanja niso obistinila, prodajajo sedaj na Dunaju jajca po 12 g komad ali 8 komadov za 1 S. — V ministrstvih je ravno toliko uradnikov kot v stari Avstro-Ogrski. Sekcijskih šefov je za 50% več. Vrhovna uprava stane Avstrijo 259 milijonov S, Češkoslovaško 180 in Madžarsko 53 milijonov S in obe državi imata več prebivalcev. Socijalna uprava stane Avstrijo 264 milijonov S, Češkoslovaško (14 milijonov prebivalcev) 208, Madžarsko (7 in pol milijona prebivalcev) 68 milijonov S. — Ame-

rika: 10 milj od Los Angelesa se je pripetila 19. t. m. strašna letalska nesreča. Trimotorno letalo, ki je bilo polno nedeljskih izletnikov, je treščilo z vso silo na zemljo in v kratkem času zgorelo. Rešilna ekspedicija je mogla samo ugotoviti, da je našlo smrt 16 oseb. — V Queretara so pokopali nekega mrliča. Ko so hoteli krsto položiti v grob, se je ta razbila ter se je pokazalo truplo, ki pa je bilo samo navidezno mrtvo. Pokojni je vstal iz krste ter takoj pobegnul s pokopališča. Ljudstva se je polastil velik strah. Množica je pričela begati, pri tem pa je bilo več oseb ranjenih. — Pri New Yorku je na nekem križišču povozil vlak avto poln otrok. 7 otrok je bilo na mestu mrtvih. — Ostale države: 200 kitajskih razbojnikov je razrušilo progo kitajske železnice, ustavilo nek vlak in skušalo opleni potnike. Ker pa je bilo spremstvo, ki je varovalo vlak, dovolj močno, so bili razbojniki odbiti. — V Kijevu v Rusiji so dne 3. januarja na povelje sovjetov raztopili zvon samostanske cerkve, ki je tehtal 65.000 kg in bil $\frac{3}{4}$ metra debel. — Mednarodna banka bo pričela poslovati med 20. in 25. marcom v Baslu v Švici. — V Italiji je bilo 31. decembra 1929 408.748 podpiranih brezposelnih, v primeru z Avstrijo zelo malo.

Izobraževalno društvo v Škocijanu vabi k igri

„Na dan sodbe“

ki jo priredi v nedeljo, dne 9. februarja 1930 ob pol 4. popoldne pri Rušu v Samožni vasi.

Med odmori poje domači pevski zbor.

16 Vse somišljenike prisrčno vabi odbor.

Kotmirsko izobr. društvo „Gorjanci“ gostuje

v nedeljo, dne 9. februarja ob treh popoldne v domu sv. Jožefa v Hodišah z igro

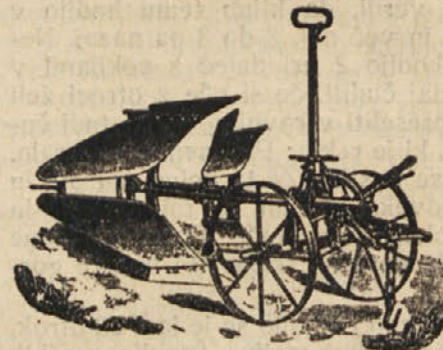
»Naša kri«

h kateri vabi vse bližnje in daljne prijatelje društvenega pokreta. — Pri igri sodeluje kotmirski moški zbor broječ dvajset članov.

O d b o r.

15

Originalno Melotte-jevo brabantsko oralo

Izborna oralna priprava za naprednega poljedelca.

Centki zastopnik

Ugodno plačilo na obroke.

MELOTTE-WERKE
WIEN IV., MAYERHOF GASSE 16

Zastopnik: **Valentin Lassnig**, posetnik.
Nova vas, P. Förderlach

13

Inserirajte v Koroškem Slovencu!